

Life & Pension

20e jaargang – nummer 1 – maart 2020

Kostijn van Gerven,
directeur Pensioenfonds TNO

Beste lezer,

In de eerste Life & Pension van het jaar is het een goede gewoonte om terug te kijken naar het afgelopen jaar en een beetje vooruit te kijken.

2019 heeft ons records op de beurzen gebracht. Vooral eind 2019 gaf het nieuws van een doorbraak in de handelsoorlog tussen de VS en China nog een extra impuls aan de beurzen. Ondanks de goede beleggingsresultaten stond bij alle pensioenfondsden de dekkingsgraad onder druk. Dat komt door de erg lage rente die de pensioenfondsden moeten gebruiken om de pensioenverplichtingen te berekenen. Voor ons leidt dit tot een dekkingsgraad waarbij kortingen niet aan de orde zijn, maar waarbij het ook niet mogelijk is om de pensioenen te indexeren.

Wat gaat 2020 brengen?

Ik verwacht een enigszins vergelijkbaar jaar. Het lijkt erop dat de beurskoersen verder stijgen. Al zal die stijging vermoedelijk lager zijn dan in 2019. En het lijkt erop dat de rente in 2020 nog

steeds erg laag zal blijven. Maar net als ieder jaar zijn er grote onzekerheden. 2020 is het jaar van de Amerikaanse verkiezingen. Gaat dat invloed hebben op het beursklimaat? De handelsoorlog tussen de VS en China lijkt geluwd, maar kan wellicht voor een onverwachte schok op de beurs zorgen. Komt er een handelsakkoord met de EU of krijgen we toch een harde Brexit? En gaat het Coronavirus leiden tot economische malaise? We weten het niet. 2020 zou ook het jaar kunnen worden van het nieuwe pensioenstelsel. Ook daarvoor geldt dat we niet precies weten hoe dat eruit gaat zien en hoe we migreren naar het nieuwe stelsel.

Voor alle mogelijke gebeurtenissen geldt dat we ons zo goed mogelijk hebben voorbereid en alert zijn op wat er gebeurt. En uiteraard mag u van mij verwachten dat ik u gedurende het jaar op de hoogte houd van alle ontwikkelingen.

Hartelijke groet,
Kostijn

“Ineens was mijn pensioen gehalveerd.”

Lees het verhaal van Babette en Jeroen op: www.lifeandpension.pensioenfondstno.nl

In de online editie van de Life & Pension leest u een interview over de impact van scheiden op het pensioen. Babette en Jeroen hebben drie kinderen en gaan scheiden. Hij werkt bij TNO en zij zorgt naast haar functie bij TNO voor de kinderen. Hebben ze recht op elkaars pensioen? Voor zover ze pensioen opgebouwd hebben natuurlijk. Het kan een enorme tegenvaller zijn als je pensioen ineens gehalveerd wordt.

Stel u bent pensioengerechtigd en u gaat scheiden. Wat is dan de impact?

Scheiden heeft allereerst gelijk impact op de hoogte van uw AOW-uitkering. De totale AOW-uitkering van u en uw partner gaat dan namelijk omlaag. Uw persoonlijke AOW gaat van een gehuwde AOW naar een ongehuwde AOW en wordt daarmee wat hoger. Verder wordt het opgebouwde ouderdomspensioen tijdens de huwelijkse periode volgens de standaardverdeling direct gehalveerd. Een maand nadat het verzoek voor verevening is ingediend worden de pensioenaanspraken direct verdeeld. Soms zijn er situaties denkbaar waarin het maken van afwijkende verdelingen meer passend is. Ook dat is mogelijk.

Wat kunt u dan doen?

Omdat u al met pensioen bent, kunt u de financiële impact niet oplossen door langer door te werken. De mogelijkheden om een scheiding financieel op te vangen, zijn er dan niet echt meer. Scheiden heeft voor

pensioengerechtigden dus extra veel impact.

Heeft uw ex recht op partnerpensioen?

Uw ex houdt het recht op partnerpensioen ook na uw scheiding. Dus als u eerder dan uw ex komt te overlijden, ontvangt uw ex zolang uw ex leeft partnerpensioen. Het verevende ouderdomspensioen vervalt dan wel.

Woont u samen?

Als u niet getrouwd bent of geen geregistreerd partnerschap heeft maar

wel samenwoont, dan kan uw partner recht hebben op partnerpensioen als u overlijdt. Uw partner moet dan bij ons aangemeld zijn. Op de site bij 'Documenten' staat het formulier dat u daarvoor moet invullen en opsturen. Of neem contact op met onze pensioenuitvoerder AZL en bel 088 – 1162 401. Voor de verdeling van het ouderdomspensioen moet u onderling afspraken maken.

Andere afspraken gemaakt met uw partner?

Er is recent een nieuw wetsvoorstel aangenomen. Gescheiden partners krijgen vanaf 2021 automatisch de helft van het tijdens het huwelijk opgebouwde pensioen van de ander, tenzij ze binnen 6 maanden laten weten dat er andere afspraken zijn gemaakt. Tot 2021 geldt nog een periode van 2 jaar.

Indexatie: 0%

We mogen uw pensioen alleen indexeren als er voldoende reserves zijn. Daarvoor gelden wettelijke richtlijnen. Helaas hebben we onvoldoende reserves om te kunnen indexeren. In 2020 kunnen we de pensioenen dus niet mee laten groeien met de prijsstijgingen. De indexatie is 0%. Ook voor de komende jaren verwachten we dat we uw pensioen niet mee kunnen laten groeien met de prijsstijging.

Een van de werkgroepen die binnen de vereniging voor gepensioneerden, eTNOs, actief is is de werkgroep 'Zorg&Welzijn'. Deze werkgroep houdt zich bezig met actuele zaken op het gebied van de zorg en het welzijn van de ouder wordende mens. Deze werkgroep organiseert binnenkort in de drie regio's van eTNOs informatiebijeenkomsten. Ook TNO-gepensioneerden die geen lid zijn van eTNOs kunnen zich hiervoor aanmelden.

17 maart Apeldoorn: Wmo

De eerste bijeenkomst gaat over de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Wmo. De werkgroep heeft een ervaren spreker gevonden die een duidelijk beeld kan schetsen over de

mogelijkheden van de Wmo voor de leden van eTNOs. De tweede spreker, een onafhankelijk cliëntondersteuner van een buurtcoöperatie, zal vertellen hoe zij mensen wegwijs maakt in en ondersteunt bij de regelingen van de Wmo.

Koepel Gepensioneerden

Naast deze activiteiten nemen werkgroepleden deel aan de bijeenkomsten van de Koepel Gepensioneerden (KG). Bij de KG zijn meerdere gepensioneerdenverenigingen van grote bedrijven aangesloten. In totaal vertegenwoordigt de KG ruim 40.000 leden. Er vindt overleg plaats met vertegenwoordigers van de overheid

over actuele zaken, waarbij de belangen van onze leden worden ingebracht. Ook is de laatste tijd veel tijd gestoken in de besprekingen over de nieuwe pensioenwet.

Bij overleg tussen lid-organisaties van KG Regio West is gebleken dat er tussen de (aanvullende) polissen van deze organisaties bij dezelfde verzekeraar behoorlijke verschillen zitten. De werkgroep bekijkt wat dit betekent voor eTNOs-leden.

Wilt u meer weten?

Op onze website www.etnos.nl vindt u meer informatie.

Wat moet u doen als... Drie praktische tips

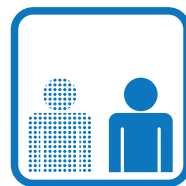
1. Ik ontvang mijn pensioenoverzicht: is dat echt zo belangrijk?

Ja, uw jaarlijkse pensioenoverzicht geeft inzicht in uw huidige en toekomstige pensioensituatie.

Ook voor uw partner – als dat van toepassing is – staan er gegevens op. Binnenkort ontvangt u dat overzicht. Neem dus even de tijd om dat door te nemen. Het is belangrijk dat de gegevens op uw overzicht kloppen en dat u die meeneemt in uw financiële planning. Bel of mail AZL als u vragen heeft: pf-tno@azl.eu of 088 – 1162 401. Zij staan voor u klaar om u te helpen.

2. Ik wil weten wat mijn partner van mijn pensioen krijgt, als ik overlijdt.

Als u overlijdt, stopt uw ouderdomspensioen automatisch. Uw partner ontvangt vanaf

dat moment partnerpensioen van Pensioenfonds TNO. NB Had u voor uw AOW-leeftijd geen partner, dan is het partnerpensioen al omgezet naar ouderdomspensioen en is die regeling niet van toepassing. Verder krijgt uw partner een overlijdensuitkering. Op uw pensioenoverzicht ziet u hoe hoog die uitkeringen zijn.

3. Ik woon samen (niet getrouwd / geen geregistreerd partnerschap).

Uw partner komt alleen in aanmerking voor partnerpensioen als uw partner voor uw AOW-leeftijd

aangemeld is bij Pensioenfonds TNO. Als u voor uw AOW-leeftijd uw partner niet geregistreerd heeft (of als u geen partner heeft), wordt uw opgebouwde partnerpensioen automatisch omgezet in ouderdomspensioen.

Meer weten?

Kijk op onze site www.pensioenfondstno.nl bij 'Wanneer in actie komen'. Of neem contact op met onze pensioenuitvoerder AZL: pf-tno@azl.eu of 088 – 1162 401.

Overleden pensioengerechtigden

Naam	Woonplaats	Leeftijd	Naam	Woonplaats	Leeftijd
Juli 2019					
W. Dijkhuizen	Gieten	87	L.C. Davidse	Enkhuizen	72
Mw. J.S. van Bork	Amsterdam	93	E.J.C. Paardekooper	Nijmegen	88
Mw. J. Middendorp-Westdorp	Delft	91	B.H. Hobbelenk	Enschede	79
Mw. W.M. Koene-de Weerd	Amsterdam	92	P. Bosveld	Wageningen	74
H. van Leeuwen	Amsterdam	89	L.H. Immers	Delft	71
Mw. P.H. Franke-Besuijen	Bruchterveld	88	H.F. van Wijk	Zeist	93
Mw. A.J. Tol-Diphooorn	Lopik	83	E.J. Mouton	Zuidlaren	92
A.P. Bogers	's-Gravenhage	89	W. Adam	Vroomshoop	86
Mw. W. Tiemens-van der Wielen	Wageningen	97	K. van der Kooi	Drachten	92
H.J. Pieterse	Pijnacker	88	Mw. E.T.W. Jaartsveld-Kempermann	Boxtel	91
Mw. C.G. Konijnenburg-Spek	Rijswijk	86	Mw. F. Stam-van Rossum	De Cocksdorp	90
J. Roeleveld	's-Gravenhage	89	W. Idema	Leidschendam	91
Mw. A.F. van Hellemond-Westerhof	Utrecht	89	Mw. I.E.M. Rotgans	Zeist	71
Augustus 2019					
R.G. de Lange	's-Gravenhage	86	F.G.B. Welten	Veghel	78
E. de Lange	Rotterdam	99	Mw. J.L.S. Boekee-Cornelissen	Apeldoorn	89
Mw. A. Tilstra-van 't Hof	Berkel en Rodenrijs	92	S. Schaap	's-Gravenhage	77
C. van der Lingen	Delft	88	Mw. P.A. van der Wielen-Weidema	Rotterdam	85
A. van Elven	Leersum	85	Mw. A.P. van Giessel-van den Ende	Apeldoorn	94
Mw. L.Z. Staal-Nab	Breukelen	86	J. Bours	Groningen	85
J.G.J. Alma	Voorburg	68	December 2019		
A.J. Baltissen	Rijswijk	90	Mw. B. Krolis-Kroonenburg	's-Gravenhage	94
Mw. A.C.H. Havinga-Siebers	Arnhem	87	P. Dingemans	Vlissingen	79
F.D. de Lang	Nuenen	83	R.C. Boon	Kaatsheuvel	74
Mw. M.G. Douma-Noij	Doorn	95	Mw. H.E. Wijnans-Thoden van Velzen	Leiden	95
Mw. J.C. Avenhuis-Sandbrink	Bilthoven	85	Mw. C.A. van IJperen-van de Ree	Bleiswijk	76
Mw. B. van Etten-Sonneveld	Delft	92	J.L. Heij	Voorburg	85
Mw. A. Budding-Esser	Driebergen-Rijsenburg	87	Mw. W.M.C. Vermij-Lehmann	Wassenaar	94
Mw. C. Webster-van Halm	Tilburg	85	P.R. van Assche	Terneuzen	96
J. Kalkman	IJmuiden	86	Mw. A. Mensingh-van Mourik	's-Gravenhage	89
Mw. A.A.C.M. van Meurs	's-Gravenhage	87	M. Woerlee	Alphen aan den Rijn	84
Mw. I.M. Jonkers-Pelt	Oegstgeest	87	F.R. Westerhout	Breda	70
Mw. M. Betz-Hendriksen	Oosterhout	97	J.J. Hamerslag	Schiedam	85
Mw. J. van den Bos-Bouman	Delft	85	W.M. Keukens	Wageningen	82
Mw. W.L. Nieuwenhuis-Siebelink	Lochem	99	Mw. C. Leentvaar-Verhoef	Rijnsburg	89
A. Wink	Laren	93	M. van Holst	Leidschendam	86
September 2019					
J.W. van der Meer	Delft	88	P. Rademakers	Retie (België)	89
J. van den Hoek	Wageningen	93	Mw. C.C. de Ruitervan den Bos	Zeist	97
Mw. G. Meurs-Waller	Oceanside, Ca (VS)	80	M. van der Hak	's-Gravenhage	84
Mw. P.C. van der Vecht-van Vark	Rotterdam	95	H. Pluimers	Delfgauw	85
Mw. M.H. Schutte	Zuidlaren	94	Januari 2020		
Mw. G.R.E. Labrie-Fischer	Moerkapelle	88	J. Verweij	Spankeren	87
W. van der Sluijs	Rotterdam	73	O. Vos	Amerongen	93
H.B.A. Hellendoorn	Haren	100	Mw. M.M. Slokker-van Veen	Nieuw-Vennep	95
B. Hogeweg	Eefde	89	H.A.A. Roso	's-Gravenhage	89
Mw. A.J. Rijnaard-Spiering	Standdaarbuiten	93	Mw. J.E. Thierry-de Graaff	Burgh-Haamstede	95
Mw. H. Franke-den Heijer	Amersfoort	94	Mw. G. Jochems-Zeydel	Pijnacker	97
Oktober 2019					
Mw. J. van de Voort-Pompe	Burgum	88	J.S. Slof	Zoetermeer	85
R. Koper	Hillegom	68	J. Kolkman	Apeldoorn	73
Mw. G. van der Meij-van de Bovenkamp	Wageningen	79	Mw. F.M. van Vlimmeren-van Boekel	Sprang-Capelle	94
M.H.M. Teunissen	Voorburg	69	J.W.M. Zandvliet	Wateringen	75
B. Groen	Diepenveen	77	Mw. C.P. Heussen	Twello	74
Mw. J. Dam-van Bleijswijk	Delft	94	Mw. S.J. Visser	Rijswijk	89
D. Ros	Pijnacker	83	L. Kootstra	Heerenveen	84
C.H. van de Wal	Ede	74	C.M. Middendorp	Berkel en Rodenrijs	67
Mw. H. van der Beek-Jansen	's-Gravenhage	88	Mw. C. Nauta-Boelee	Soest	87
Mw. J.R. Beekhuizen	Heteren	94	P.J.A. de Coo	Hoogerheide	72
D. Kaptein	Alphen aan den Rijn	69	Mw. J.G.M. Verhoeven-Pelser	Zoetermeer	91
Mw. E. Klopper-van Zuuren	Amstelveen	90	J. Zalmann	Epe	93
Mw. E. van den Hurk-Bouwmeester	Utrecht	91	Mw. S.V. Sriram	's-Gravenhage	80
K.D. Bos	Amsterdam	75	Februari 2020		
Mw. J.G. van Jole-Uythoven	Zoetermeer	86	J.P. Wagner	Beverwijk	94
November 2019					
T. van de Graaf	's-Gravenhage	94	W.A.A.M. van der Zanden	Delft	88
Mw. B.H. van Eijk-de Kloof	Delft	84	F.A.J. Angevaere	Amersfoort	84
A. Edelman	Berkel en Rodenrijs	78	G.J.A.M. Meijer	Apeldoorn	83
G. Kamps	Vreeland	79	A.G. Poot	Westerbork	83
M. van 't Hof	Nunspeet	74	Mw. M.A. Droog-van Dongen	's-Gravenhage	77
			Mw. E. Oxener-ten Katen	Beekbergen	91
			Mw. W. Hilling	's-Gravenhage	87
			Mw. P.C. van der Floodt	Hilversum	84
			G.T.M. Janssen	Delft	77
			Mw. J.E. Witteveen-Veldkamp	Voorschoten	87
			J.E. Reinders	Ulvenhout	84

Investeren in duurzame projecten

En meer ontwikkelingen die het verschil maken

Voldoende rendement halen op het vermogen dat we beheren is ontzettend belangrijk. Dat is immers de basis voor alle huidige en toekomstige pensioenen. We kijken daarbij zeer zorgvuldig naar risico's, kosten en zeker ook ethische principes.

Verantwoord maatschappelijk beleggen

Bij Pensioenfonds TNO is maatschappelijk verantwoord beleggen vanzelfsprekend. Dit is een van de punten in ons beleggingsbeleid. We onderschrijven de tien Global Compact Principles van de Verenigde Naties over mensenrechten, arbeidsomstandigheden,

milieubescherming en corruptiebestrijding. Maar dat is nog niet alles. Ook op termijn willen we het verschil maken. We hebben sinds november het ESG-beleid (Environmental, Social en Governance) voor meerdere jaren opgesteld om ook op termijn het verschil te maken. Dit zijn daarin drie belangrijke punten:

- Samen met TNO worden een of meerdere Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties geselecteerd. Daar zoeken we vervolgens passende investeringsprojecten bij.
- We hebben zorgvuldig gekeken naar waar het beter kan. Zo zullen we méér landen en bedrijven uitsluiten

die zich niet houden aan door de Verenigde Naties opgestelde regels en uitgangspunten.

- Het uitbrengen van je stem op aandeelhoudersvergaderingen is een krachtig instrument om je mening kenbaar te maken. Dat benutten we al voor Nederlandse aandelen en voortaan doen we dat ook bij alle Europese aandelen.

Volg het resultaat

De eerste resultaten zijn nu al zichtbaar. Elk kwartaal publiceren we die op de site bij 'Nieuws'. Dus wilt u meer weten? Ga naar www.pensioenfondstno.nl.

Interview

De wereld van pensioenen gaat veranderen

Er komt in de nabije toekomst een nieuw pensioenstelsel. Welke kant het op gaat, is nog niet precies te vertellen. Maar we krijgen er zeker mee te maken, ook Pensioenfonds TNO. Het is belangrijk dat dat wordt doorgezet.

Kostijn van Gerven, directeur van Pensioenfonds TNO, en Hans Veltman, adjunct-directeur en integraal riskmanager, leggen in de online editie van de Life & Pension uitgebreid uit waarom. Zonder allerlei ingewikkelde berekeningen. Wel krijgt u een beeld

van hoe het zit. De rente speelt daarin een cruciale rol.

De wereld van pensioenen gaat veranderen, maar hoe snel?

Hans en Kostijn vertellen dat het formele tijdschema gericht is op invoering in 2022. Naast de ontwikkeling van het nieuwe stelsel, vraagt ook de overgang naar dat nieuwe stelsel aandacht. "Ondersteuning in de vorm van regelgeving helpt enorm om de overstap te maken naar het nieuwe stelsel. Al blijft maatwerk nodig," vertelt

Kostijn. "Onze focus is zorgen voor een goede overgang en een evenwichtige belangenafweging. Dat doen we samen met alle sociale partners en het Verantwoordingsorgaan. Zover is het nu nog niet. Zodra er meer bekend is, zullen we u daar uiteraard over informeren. De verwachting is dat de impact van een nieuw stelsel voor pensioengerechtigden beperkt zal zijn."

Lees het interview met Kostijn van Gerven en Hans Veltman op: www.lifeandpension.pensioenfondstno.nl

Handig weetje

De mailadressen van Pensioenfonds TNO zijn gewijzigd. Het is voortaan '...@pftno.nl' in plaats van '...@sp.tno.nl'.

Heeft u een e-mailadres?

Meld u aan voor digitale communicatie via de site www.pensioenfondstno.nl rechtsboven bij 'Mijn pensioen' (inloggen met uw DigiD). U ontvangt dan onder meer de uitgebreidere, digitale Life & Pension via uw e-mail. Dat is handig en goed voor het milieu. Komt u er niet uit? Bel ons gerust: 070 – 413 86 02.

Bent u met vervroegd pensioen?

Heeft u uw AOW-leeftijd nog niet bereikt en ontvangt u al een tijdelijke pensioenuitkering die is ingegaan voor 1 juli 2019 en die eindigt voor 2025? Dan is het prettig om te weten dat het Bestuur een overgangsmaatregel heeft getroffen, waardoor die tijdelijke uitkeringen (TOP en AOW-overbruggingspensioen) niet aangepast hoeven te worden. Ondanks de nieuwe wet waardoor de AOW-leeftijd minder snel stijgt, mag uw tijdelijke pensioenuitkering doorlopen tot de oude ingangsdatum van uw AOW.

Wie wordt het nieuwe bestuurslid namens de pensioengerechtigden?

Rien Paulus of Niek Snoeij? Pensioengerechtigden kunnen tot 9 maart digitaal of per post stemmen.

In 3 stappen inzicht in uw pensioengegevens

Veilig inloggen met uw DigiD

1. Ga naar www.pensioenfondstno.nl en klik rechtsboven op 'Mijn pensioen' U vindt op deze persoonlijke pensioenpagina praktische informatie: uw dossier met belangrijke documenten, een handige Pensioenplanner en een overzicht van uw gegevens.

2. Ga naar

<https://wn-mijnpensioen.nnip.com>

Bouwt u via Pensioenfonds TNO ook extra of netto pensioenkapitaal op? Op deze site kunt u die gegevens inzien en eventueel uw beleggingsprofiel aanpassen.

3. Ga naar

www.mijnpensioenoverzicht.nl

Op deze pagina van de overheid vindt u veel praktische informatie en tips. Bekijk daar ook uw totaaloverzicht. U heeft wellicht ook elders nog pensioen opgebouwd.

Nieuw op MijnPensioenoverzicht: de Vooruitblik. U kunt daar zien wat er gebeurt met uw pensioen als het economisch tegen- of meezit.

Cijfers januari 2020

Beleidsdekkingsgraad: 107,1% (eind 2019) en 106,6% (januari 2020)

Beleggingsrendement: 13,5% (eind 2019) en 1,6% (januari 2020)

Gemiddeld rendement extra kapitaal voor eigen risico bij NNIP voor Extra Pensioen, Netto Pensioen en TOP januari 2020: 1,89%

Wilt u meer weten over de financiële gezondheid van het pensioenfonds? Volg het nieuws op www.pensioenfondstno.nl of lees in de digitale Life & Pension 'Kort nieuws' op www.lifeandpension.pensioenfondstno.nl.

Meld u opnieuw aan !

Een bericht van het Sociaal Personeelsfonds

Zoals velen van u weten is er een Sociaal Personeelsfonds (SPF) waaraan alle deelnemers van Pensioenfonds TNO en ook gepensioneerd TNO'ers kunnen deelnemen. Het Sociaal Personeelsfonds helpt leden om hun financiën op orde te krijgen. Maar wat veel mensen niet weten is dat uw lidmaatschap niet automatisch doorloopt als u met pensioen gaat. U moet u dan opnieuw aanmelden. U kunt dit heel eenvoudig doen door een

mail te sturen of even te bellen met de secretaris van het SPF Carla van Lit: spf@tno.nl of 06 - 5546 1564.

Lid worden van het SPF kost slechts 50 cent per maand. Lees meer over SPF op de site van het pensioenfonds bij Documenten. Wij verwelkomen u graag (weer) als nieuw lid!

Colofon

Life & Pension is een uitgave van Pensioenfonds TNO voor deelnemers en pensioengerechtigden.

Tekst: Pensioenfonds TNO i.s.m.

Ernestien Honning

Vormgeving: Mariëtte Jongen

Fotografie: Chantal Vluggen, iStock

Redactie

Heeft u vragen of suggesties met betrekking tot Life & Pension, stuur dan een e-mail naar info@pftno.nl, bel naar 070 413 8602 of stuur een brief naar Pensioenfonds TNO, Redactie Life & Pension, Postbus 7018, 2280 KA Rijswijk.

Druk: Quantes

Oplage: 3.000 exemplaren

Rechten

Niets van deze uitgave mag worden overgenomen of vermenigvuldigd zonder toestemming van Pensioenfonds TNO. Aan de inhoud van deze Life & Pension kunnen geen rechten worden ontleend.

Stichting Pensioenfonds TNO
Laan van Zuid Hoorn 165
2289 DD Rijswijk
Postbus 7018
2280 KA Rijswijk

Telefoon: 070 4138602
Telefax: 070 4138620
E-mail: info@pftno.nl
Website: www.pensioenfondstno.nl
Pensioenuitvoering AZL N.V.